

เทศบัญญัติ

เรื่อง การติดตั้งป่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พุทธศักราช ๒๕๖๙

ของ

เทศบาลตำบลเมืองจี้
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ประกาศเทศบาลตำบลเหมืองจี
เรื่อง ประกาศใช้เทศบัญญัติการติดตั้งป้องกันไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พุทธศักราช ๒๕๖๒

ด้วยสภากเทศบาลตำบลเหมืองจี อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติเทศบาล
ตำบลเหมืองจี เรื่องการติดตั้งป้องกันไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พุทธศักราช ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๓
สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอเมืองลำพูนปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด
ลำพูนและนายกเทศมนตรีตำบลเหมืองจี ได้ลงนามอนุมัติใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติเรียบร้อยแล้ว

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสิงห์ทอง ประมวล)
นายกเทศมนตรีตำบลเหมืองจี

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเมืองจี

เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเมืองจี เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ.๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ เทศบาลตำบลเมืองจี โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาลตำบลเมืองจีและโดยความเห็นชอบของนายอำเภอเมืองลำพูนปฏิริหาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน จึงออกเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเมืองจี เรื่องการติดตั้งบ่อดักไขมัน บำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพื้นกำหนดเจ็ตวันนับแต่วันที่ได้ประกาศโดยเปิดเผยแพร่ สำนักงานเทศบาลตำบลเมืองจี

ข้อ ๓ บรรดาเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ กฎระเบียบและคำสั่งอื่นใดของเทศบาล ซึ่งขัดหรือแย้งกับเทศบัญญัตินี้ ให้ใช้เทศบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในเทศบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน ร้านค้า ร้านอาหาร สำนักงานหรือสิ่งปลูกสร้าง อย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอาศัยหรือใช้สอยได้

“บ่อดักไขมัน” หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกจำพวกน้ำมันและไขมันออกจากน้ำซึ่งผ่านการใช้แล้ว

“การระบายน้ำ” หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสาดน้ำ หรือ การกระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

“แหล่งระบายน้ำ” หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลักษณะโถง ลารัง คุ คลอง แม่น้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่เป็นของเอกชน ซึ่งมีทางเขื่อมต่อหรือสามารถไหลไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี

ข้อ ๕ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือ导入ไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น

ข้อ ๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๕ ติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐาน ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันสำหรับอาคารนั้นให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารโดยยุ่งห่วงการปลูกสร้างใหม่ในวันที่เทศบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันตามเทศบัญญัติเข่นเดียวกัน

ข้อ ๗ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๕ เก็บ ข น้ำมันหรือไขมันในบ่อดักไขมัน ไปกำจัดและซ้อมเชมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติอยู่เสมอ

**ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมันตามข้อ ๑๑ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเหมืองจี้
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗**

บ่อดักไขมันสามารถถอดออกได้หลายแบบ เช่น

๑. บ่อดักไขมันแบบปิ้งของขอบซีเมนต์
๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่
๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาก
ของพื้นที่จะทำการถอดออก

วิธีการถอดออกไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบปิ้งของขอบซีเมนต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการถอดออก

๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด

๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด Ø ๘ มม.

๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในห้องคลадมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

- มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐ - ๐.๔๐ ม.

- มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕ - ๐.๔๐ ม.

- มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐ - ๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ห่อ PVC ชั้น ๘.๕ ห่อเข้า ขนาด Ø ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าห่อน้ำออก
ขนาด Ø ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๑.๒ วิธีการถอดออก

๑.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยครุฑับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้าน้ำท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตาม
รูปแบบ) โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปประมาณ ๕๐ ซม.
โดยรอบหรือพื้นที่ สมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินกันหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อได้หรือไม่ เมื่อ
พิจารณาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่น ความหนา
ประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒. กรณีดินมีความอ่อนนุ่ม หรือ เป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด Ø ๔-๕ นิ้ว ยาว ๓.๐๐
ถึง ๖.๐๐ ม. แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่นความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ
๒-๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด Ø ๘ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม. (ตามรูปแบบ)

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีตกันหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งวงของ
ซีเมนต์ หากเป็นแบบปิดกัน ก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ธรรมชาติ เมื่อวางแล้วให้ทำการยานนา ด้วยปูน
ทรายที่กันวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันร้าวซึม จากนั้นเอวของซีเมนต์วางช้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้แล้วฯลฯ แนว
รอบต่อ ตามรูปแบบโดยอัตราส่วนผสมปูนทรายฯลฯ ปูน : ทราย เท่ากับ ๑:๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อ ระบายน้ำ
ตามรูปแบบ กลบผึ้งดินโดยรอบตัว ป้อให้แน่นแล้วปิดฝาปูนห้องคลاد

๑.๒.๔ การต่อรับน้ำเข้า และน้ำออกจากบ่อตักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทึบที่ออกจากจุดปูรุ่งอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ห่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของห่อต้องไม่เล็กกว่าห่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทึบให้ต่อด้วยห่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่าโดยให้ต่อรับน้ำที่ออกจากบ่อตักไขมันได้ดี

๒. บ่อตักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด Ø ๙ มม.

๒.๑.๔ ห่อ PVC ชั้น ๘.๕ ห่อเข้า ขนาด Ø ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออกขนาด Ø ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก.๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดคืนลึกลงไปโดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อบ่อตักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดบ่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐ – ๑.๐๐ ม. หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับแล้วดูว่าดินกันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อตักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

(๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) และใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพับทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒-๓ ซม.

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด Ø ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อตักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๒ : ๕ ที่ฐานพื้นบ่อตักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็มพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ – ๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้มีแพะแบบที่มีผิวเรียบไม่ปิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนาป้องกันการไม่ให้มีแบบระเบิดหรือโก่งอเสียรูป จากนั้นให้ทำการ่อน้ำสะอาดด้วยไม้แบบให้ทั่งจึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๕ ลงไปในมีแพะแบบโครงสร้างและให้ทำการกระหุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศ เพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓ – ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่าร้อยรั่วหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อตักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทึบที่ออกจากจุดปูรุ่งอาหาร หรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทึบให้ต่อรับน้ำทึบที่ออกจากบ่อตักไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือร่องน้ำ คุ คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจะอยู่ในน้ำเพื่อให้มีการระบายน้ำทึบที่ออกจากบ่อตักไขมันได้ดี

รายละเอียดประโยชน์และคุณสมบัติของบ่อตักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อตักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้หล่นไปกับน้ำทิ้ง และช่วยตักเศษอาหารตัวยในตัวโดยตัวบ่อ โดยต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อตักไขมันเพื่อให้สามารถเก็บซากอาหารทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงเข้าบ่อตักไขมัน คือ จะชั้นน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อได้ไขมันและน้ำมันที่ประปนอยู่ในน้ำloy ขึ้นมาบนผิวน้ำซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถถักออกใบห้องได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไว้มันออกจะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป

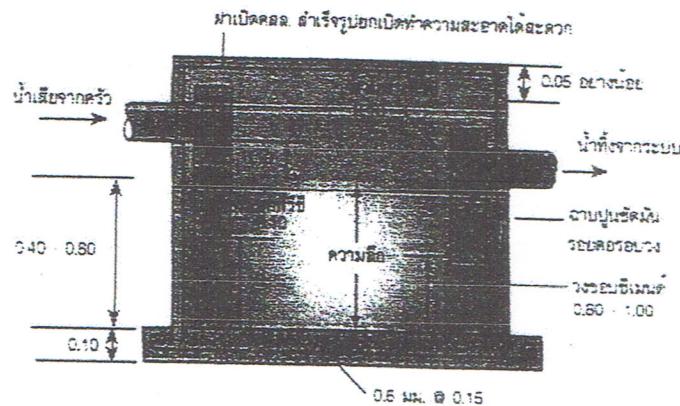
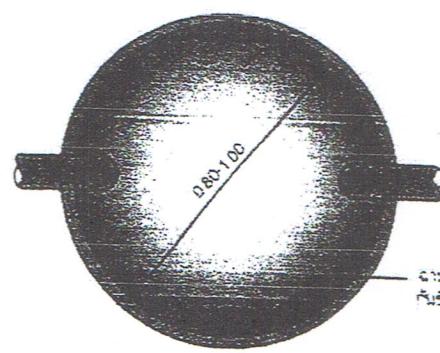
รูปแบบบ่อตักไขมัน มี ๒ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๑. บ่อตักไขมันแบบวงของซีเมนต์การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้งของซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อตักไขมันได้การติดตั้งผิงไว้บนพื้นดินหรือใต้ดินและกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ซม.

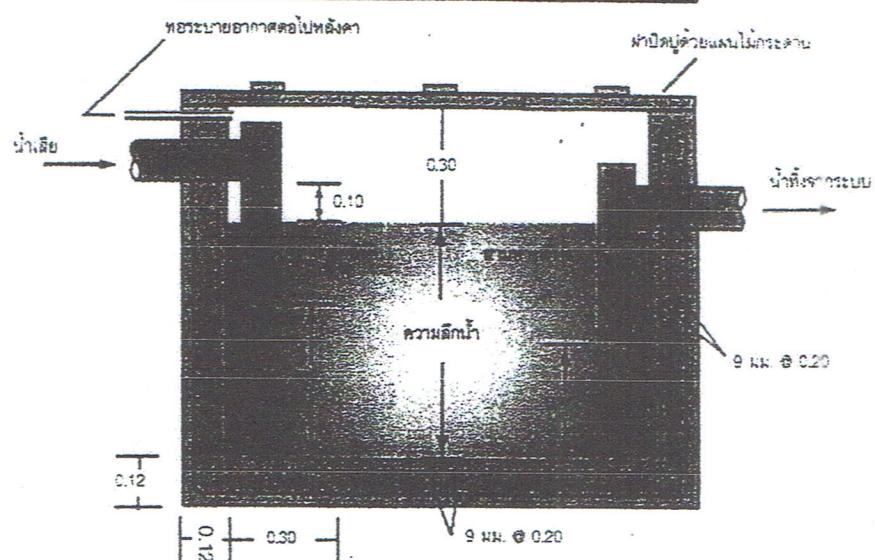
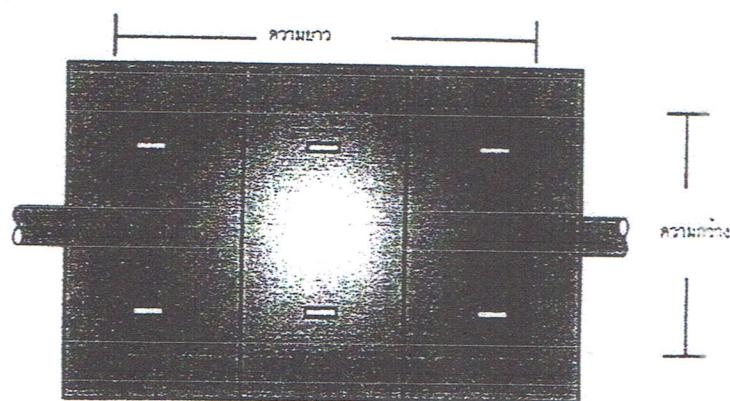
๒. บ่อตักไขมันแบบสร้างในที่การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับสถานที่ประกอบการใหญ่ เช่น วัสดุการศูนย์อาหาร โรงอาหารและตลาด การติดตั้งโดยการสร้างบ่อตักไขมันบนพื้นที่และสถานกักเก็บน้ำเสียอย่างน้อย ๖ ซม.

การใช้งานและการดูแลรักษา

๑. ต้องติดตั้งและแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อตักไขมัน
๒. ต้องไม่เทลงหรือแหงผลักให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อตักไขมัน
๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
๔. ต้องหมั่นโดยเชษชัยที่ตักกรองไว้ได้หนาตะแกรงออกสม่ำเสมอ
๕. ห้ามเออน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซักผ้า น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อตักไขมัน
๖. ต้องหมั่นตักน้ำไขมันออกจากบ่อตักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ น้ำไขมันที่ตักได้ให้เสาะชันบีดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอยเพื่อให้รัฐเทศบาลนำไปกำจัดต่อไป
๗. หมั่นตรวจสอบท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อตักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือราบ ต้องทำความสะอาดข้อ ๖ ถี่ขึ้นมากกว่าเดิม

บ่อตักไขมันแบบบางขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย

บ่อตักไขมันแบบสร้างในที่สำหรับอาคารขนาดใหญ่

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบของชีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย				
จำนวนคน	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ(ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่าศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
5	0.17	0.8	0.40	1
5-10	0.34	0.8	0.70	1
10-15	0.51	1.0	0.70	1
15-20	0.68	1.2	0.60	1
20-25	0.85	1.2	0.80	1
25-30	1.02	1.0	0.70	2
30-35	1.19	1.0	0.80	2
35-40	1.36	1.2	0.60	2
40-45	1.53	1.2	0.70	2
45-50	1.70	1.2	0.80	2

หมายเหตุ: ความสูงของวงของชีเมนต์ทั่วไปประมาณ 0.30 ม. ดังนั้นถ้าหากความลึกน้ำ = 0.40 ม. จึงต้องซ้อนกันอย่างน้อยสองวง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสูงของระดับฝ่าป่าด้วย

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบสร้างในที่สำหรับอาคารขนาดใหญ่				
ขนาดพื้นที่ ตารางเมตร	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ(ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		ความยาว
		ความลึก (ม.)	ความกว้าง (ม.)	
10	0.19	0.40	0.50	1.00
10-25	0.47	0.60	0.60	1.30
25-50	0.94	0.75	0.80	1.60
50-75	1.41	0.75	1.00	2.00
75-100	1.88	0.80	1.10	2.20
100-125	2.35	0.85	1.20	2.40
125-150	2.82	0.90	1.20	2.60
150-175	3.29	1.00	1.30	2.60
175-200	3.76	1.00	1.35	2.80

หมายเหตุ: ในการนี้ที่ต้องการสร้างด้วยวงของชีเมนต์ให้เทียบไปใช้กับปริมาตรบ่อของวงของขนาดต่างๆตามตารางข้างบน สำหรับอาคารขนาดใหญ่ต้องเพิ่มจำนวนบ่อให้ได้ปริมาตรรวมเท่ากับปริมาตรบ่อที่ต้องการ

ตามมาตรฐานบ่อดักไขมันของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม